

Sporazum med podonavskimi drž. - 'Zračna vojna' v Rimu

IZGLEDI, DA SE RAZMERE V SREDNJI EVROPI IZBOLJŠAJO PO ZASLUGI SPORAZUMA, KI SE JE SKLENIL NA KONFERENCI V STRESI.— CARINSKE MEJE MED DRŽAVAMI SE BODO ZNIŽALE.

Dunaj, Avstrija. — Konferenci, ki se je nedavno vršila v italijanskem mestu Stresa, na kateri se je pretresalo vprašanje izboljšanja razmer v podonavskih državah, se pripisuje velika važnost. Nje uspehi se smatrajo, da tvorijo nekak preobrat navzgor, enako, kakor je polom denarnega zavoda Kreditanstalt preteklo leto povzročil po teh deželah obrat in padanje navzdol; od tedaj naprej so se razmere stalno slabšale, da so postale končno že nevdružne, a zdaj naprej se pričinja doba izboljševanja. Tako govori neko poročilo o konferenci. Sporazum, ki se je na konferenci dogajal, je precej kompliciran, toda v glavnem obsega sledeče točke:

RIM BO 'BOMBARDIRAN'

Aeroplanske vojaške čete bodo imele nad Rimom tridnevne vaje z eksplozivnimi bombami.

Rim, Italija. — Zadnje tri dni tega meseca bo prebivalstvo tukajšnjega mesta imelo priliko doživeti pravi zračni bombni napad. Ta napad bo služil deloma v vežo vojaškim zračnim četam, deloma pa tudi v pouk ljudstvu, kako se ima obnašati, ako bi prišlo do vojne in bi sovražni aeroplani obmetavali mesto z bombami.

Bombardiranje, ki se bo zdaj vršilo, se bo približevalo skrajni resničnosti. Uporabljale se ne bodo slepe bombe, marveč v njih bodo prava eksplozivna sredstva, dasi bolj slaba, in prirejena bodo tako, da bodo eksplodirala že v zraku, predno bo bomba kam udarila. Vendar pa je prebivalstvu strogo prepovedano, približati se tem bombam, ako bi slučajno kje padla kaka cela na tla.

V mestu bodo te tri dni prevladovala prave vojne razmere. Pripravljene so posebne sirene, ki bodo opozorile prebivalstvo na nevarnost. Privatne sirene, tovarniške ali druge, se tekom tega časa ne bodo smele oglasiti. Kakor hitro se bo zaslišal glas sirene, bo moralo ljudstvo zapustiti mestne ulice. Vsa vozila se bodo morala ustaviti in potniki jih bodo morali zapustiti ter si poiskati v naglici najbližje zavetje. Prepovedano bo tekom napada gledati skozi okno ali stati na verandi.

Javna razsvetljava po noči bo reducirana do skrajnosti. Ob času napada bo pa popolnoma prenehala. Enako se bodo morale pogasiti vse privatne luči na cestah in okna bodo morala biti zagnjena. Za vse tiste, ki se ne bodo predpisom pokorili, je določena posebna kazen.

Kakor kaže, bodo imeli Rimljani tri dni zanimiv teater. — Splošno pa je ljudstvo precej nervozno, kajti dozdeva se mu, da ni to drugega, kakor znamenje bližajoče se vojne.

TEŽKA AVTOMOBILSKA NESREČA

Chicago, Ill. — V nedeljo zjutraj so se štirje moški zaleтели s svojim avtomobilom v hišo na 1816 Canalport Ave. in posledice so bile strahovite. Avto je do nerabnosti razbit, dva moška, ki sta sedela na sprednjem sedežu, sta kmalu po nesreči izdihnila, druga dva v zadnjem sedežu, med njima je eden naš rojak, Albert Bluth, 1936 W. 22nd Pl., sta pa zadržala težke poškodbe. Policija ni mogla najti nikakih očitvidcev nesreče, vsi štirje ponesrečenci pa so bili v nezavesti, ko je policijski voz prispel na lice mesta. Retiriranih pa je več osumljenih oseb.

ŠIRITE AMER. SLOVENC!

STAVKUJOČI RUDARJI PRI KOSILU

Trgovci mesta Taylorville, Ill., so pri zadnjem stavkovnem pohodu premogarjev iz severnega in srednjega Illinoisa nasitili okrog 10,000 stavkarjev, ki so prispeli tja v svrhu piketiranja in so se nato razkropili na svoje domove.

CIVILNA VOJNA KRIŽEM SVETA KONVENCIJA NA KITAJSKEM

Kitajci se spopadli v novi državljanski vojni.

Šangaj, Kitajska. — Že več mesecev se niso Kitajci sami med seboj spopadli in menda, da bi Kitajska ne pozabila svojih tradicionalnih civilnih vojn, sta se zdaj zopet udarila dva generala. Pozorišče spopada je žitna provinca Šantung. Eden vojskovodij je general Han Fu-ču, drugi pa general Liu Čen-nien. Prvi ima 80,000 mož močno armado; kako je drugi močen, se ne ve. — Osrednja vlada je iz Nankinga brzojavno posredovala, naj se prenehajo sovražnosti, češ, da bi to vrglo zlasti v sedanjem času slabo luč na Kitajsko, a ni znano, s kakim uspehom.

FATHER AMBROŽIČ SE VRNIL

Chicago, Ill. — Pred par dnevi se je vrnil iz stare domovine, kamor je odpotoval pred par meseci, deloma po privatnih, deloma po službenih opravkih, komisar slovenske franciškanske province, Very Rev. Bernard Ambrožič. — Iskreno dobrodošel.

NOVE VOLITVE V NEMČIJI

Berlin, Nemčija. — Volitve v Nemčiji so tako pogoste, da je nekdo že napravil dvopit, da so zato v Nemčiji vpeljali petdnevni delovni teden, da se ljudje 2 dni lahko posvetijo volitvam. Nove volitve, in sicer za državni zbor, so razpisane za 6. novembra. Komaj pred nekaj tedni je bil parlament izvoljen. Kakor znano, pa je bil zadnji teden razpuščen, ker ni prijal Hindenburgu in vladi, in nove volitve so na programu.

15-LETNO DEKLE MED TATOVI

Chicago, Ill. — Policija ne ve, kaj naj napravi s 15letno deklico Lois Harlan iz Rock Island, ki je bila v soboto aretirana v družbi z dvema mladima tatovoma avtomobilov. Njeni starši so bili brzojavno obveščeni o njeni aretaciji, a so policijski odgovorili, da jim cela zadeva ni nič mar, in naj si deklico samo pomaga, kakor ve in zna.

Rio de Janeiro, Brazilija.

Med uporniški in vladni četami še vedno divjajo ljute bitke. Pred par dnevi so vladne čete zasedle mesto Campinas, katerega so uporniki prej izpraznili.

Istanbul, Turčija. — V mestu Tarsus je v nedeljo izbruhnil velik požar, ki je uničil 144 hiš in napravil škode za \$100,000. Kakor znano, je Tarsus mesto, v katerem je bil rojen sv. Pavel.

Kopenhagen, Danska. — Neki raziskovalec severnih krajev, L. Koch, ki se je ravno povrnil iz Grinlandije, trdi, da je pri svojih raziskavanjih našel ribo s štirimi nogami, ki je prikorakala iz vode na obrežje.

Beckley, W. Va. — Iz tukajšnje okrajne ječe je v nedeljo pobegnilo trinajst zločincev. Najprej so prebili 14 inčev debel zid in se nato s pomočjo zvezanih kocov spustili na zemljo.

ROOSEVELT MOLČI GLEDE BONUSA

Salt Lake City, Utah. — Dem. predsedniški kandidat, Roosevelt, se skrbno ogiba, da bi odgovoril na vprašanje, kaj je njegovo mnenje glede izplačila bonusa vojnim veteranom. Z gotovostjo se sicer domneva, da je proti temu, da bi se bonus takoj izplačal, toda mož smatra, da je najbolje, da se o tej kočljivi točki javno ne izrazi; to je tudi nasvet njegovih pristašev.

NADALJNJE IZGUBE INSULLA

Chicago, Ill. — V kratkem bodo federalni upravitelji podali svoje poročilo glede stanja tretjega Insullovega podjetja, namreč Corporation Securities Company. Kako bo končno stanje tega podjetja, se zdaj še ne more napovedati, domneva pa se, da bodo izgube podobne, kakor so pri Insull Utility Investment, kjer je bilo izgubljenega ljudskega denarja za 226 milijonov.

Samo cent in pol stane "Am. Slovenec" naročnike dnevno. In vendar koliko zanimivosti in koristnega berila najdete v njem za cent in pol.

J.P.Z. SLOGE

Otvoritev konvencije slovenske organizacije.

Milwaukee, Wis. — V ponedeljek se je v tukajšnji S. S. Turn dvorani otvorila konvencija organizacije J. P. Z. Sloga. Organizacija je stara 24 let in ta konvencija je osma, ki se vrši tekóm dobe njenega poslovanja. Delokrog te Zveze je omejen na državo Wisconsin. Njeno uradno glasilo je tednik "Obzor". — Kakor vse druge podpornice organizacije, je brez dvoma tudi ta prizadeta po sedanji krizi in delegati imajo torej pred seboj resno delo.

HOOVER BO IMEL GOVORE

Washington, D. C. — Pred par tedni so se slišale govornice iz Bele hiše, da ne bo predsednik Hoover delal sploh nikakih kampanjskih potovanj po deželi, marveč, da bo to delo prepustil svojim kampanjskim pomočnikom; on sam, da bo imel samo en govor. Zadnje vesti pa se slišijo malo drugače. Hoover menda sluti, da zmaga pri volitvah ne bo tako lahka, in se je zato odločil, da bo imel najmanj dva govora v osrednjem zapadu, enega pa na vzhodu.

IRCI NE ODNEHAJO

Dublin, Irsko. — Svoj spor z Vel. Britanijo bodo Irci zdaj predložili Ligi narodov. V nedeljo je odpotoval predsednik de Valera v Ženevo, kjer je prišel on na vrsto, da predveduje zborovanju sveta Zveze narodov. Kakor upajo irski krogi, bo Zveza narodov potegnila z Irsko in izjavila, da je pravica na njeni strani. Do zdaj so se izjalovili vsi poskusi, da bi se Anglija zlepa udala in priznala Ireem, kar jim gre, zato pa se je vlada zdaj pripravila, kakor se je izjavil finančni minister, da bo izvojevala boj do "uspešnega konca".

Gorelo je tudi na Štajerskem

V času, ko ljudem vsega primanjkuje, ko jim je veliko pridelo uničila suša, po drugih krajih pa neurje, je kaj žalostno poročati še o požarih, ki uničujejo še to, kar je ostalo. — Tako poročajo iz Soštanja, da je zlobna roka potaknila ogenj v gospodarsko poslopje posestnika Požrla v Skalab. — Radi pomanjkanja vode niso mogli ognja pogasiti, le živino se jim je posrečilo rešiti. — V ponedeljek, 29. avg., je s silnimi plameni gorela stanovanjska hiša posestnice Marije Pe-

Iz Jugoslavije.

ŠTEVILNE VELIKE IN MANJŠE KATASTROFE V SLOVENIJI. — ZLOČINSKI POŽIGALCI, KI JIH PA NE MOREJO ZASAČITI, NA ZLOBNEM POSLU. — SMRTNA KOSA IN DRUGO

Če ogenj gospodari

V noči med 27. in 28. avgustom je sredi noči zagorelo gospodarsko poslopje posestnika Martina Japlja v Iški vasi pod Krimom. Plameni so izbruhnili naenkrat, kakor bi se vžgal smodnik, kar pa ni čudno, saj je imel Japelj do 50 voz sena in otave, ki je bilo vse popolnoma suho. Kaj kmalu so se plameni oprile še Japljeve hiše, da so se domači komaj še rešili in hiteli reševati najprej živino in potem še, kar se je dalo. Ker so hiše v Iški vasi precej skupaj, so iskre zanetile tudi hišo in gospodarsko poslopje posestnice Marjete Kramarjeve, kakor tudi Prodarnarjevo hišo, iz katere si je številna družina delavca Petra Tanciga komaj še rešila golo življenje skozi plamene in dim. — Gasilci so ravno takrat imeli veselico in so sredi najboljšega razpoloženja vse skupaj pustili in hiteli reševati, kar se je še dalo rešiti. Gorečih poslopij sicer ni so več rešili, obvarovali so pa sosednja poslopja, ki bi drugače prav gotovo postala žrtev nenasičnih plamenov. Ljudstvo je prepričano, da ogenj ni nastal slučajno, ampak je moral biti potaknjen.

Požari na Gorenjskem

Dne 29. avg. po 9. uri zvečer je gorelo v kaprincem predmestju v Škofji Loki. Gorela je lesena vrtna lopa trgovca Rafaela Thalerja, ki je popolnoma zgorela. Nihče ne ve, kako je ogenj nastal. — V nedeljo, 28. avg., je bila vsa Boh. Bela na nogah. Vsem je namreč še v strašnem spominu lanski požar, ki bi kmalu uničil celo zgorajno vas. Tudi letos je zločinska roka z enakim satanskim veseljem zažgala 25 metrov dolgo gospodarsko poslopje posestnika Antona Ropret iz Boh. Bele, p. d. Šimenca. Pod naložen voz otave, ki je stal na skednju, je zlobnež potaknil ogenj, katerega svetlikanje so kmalu opazili, pa je bilo nemogoče se približati gorečemu vozu, od katerega so se plameni razširili na omenjeno poslopje in ga popolnoma uničili. — V Boh. Bistrici je postala žrtev plamenov Lazarjeva hiša, 14 dni poprej pa Lovretova. Obakrat je bil ogenj potaknjen.

Smrtna kosa

Na Vrhniki je umrl Iv. Voljč, mizarški mojster; zadela ga je kap. — V Belgradu je umrla Marija Kustudičeva, doma iz Stranic pri Krnjicah, stara 72 let. — Na Vrhniki je umrl Fr. Ferjačić, kovaški mojster, doma iz Goč pri Vipavi.

Modras jo je pilil

Iz Zagorja poročajo, da je pilil modras pri mlačvi neko 18letno dekle iz Peč v mezinac desne roke. Modras je ležal med snopi pšenice.

Živina nima cene

S Štajerskega poročajo, da kmet radi omanjkanja krme prodaja živino za vsako ceno. Zato je pa živina tako poceni, da dajejo mesarji za teleta komaj po dva do tri dinarje (4 do 6c) za kilogram.

Huda nesreča

Huda nesreča je zadela že priletno služkinjo Ano Her, ki je služila pri odvetniku Dr. Grosu v Novem mestu. Pripravljala je mažo za čiščenje parketa in je postavila steklenico na vroč štedilnik. Steklenica je eksplodirala in se vnela in goreča masa je priletela služkinji v obraz in po obleki, da je bila kakor goreča baklja. Še isti dan je v bolnici umrla.

AMERIKANSKI SLOVENEK The first and the Oldest Slovene Newspaper in America. Ustanovljen leta 1891. Published By: EDINOST PUBLISHING CO.

Table with subscription rates: Za celo leto \$5.00, Za pol leta \$2.50, Za četrt leta \$1.50. Includes rates for Chicago, Canada and Europe.

POZORI! Številka poleg vašega naslova na listu znači, da tedaj imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagajte listu.

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrta dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Blagoslovitev orožja?

Pod zgorajšnjim naslovom je prinesel te dni "Slovenski Gospodar" zanimiv odgovor vsem onim, ki neprestano iz protiverškega tabora mečejo kamenje na katoliško svečeništvo, češ, da so katoliški duhovniki med vojno blagoslavljali kanone in puške in drugo morilno orožje. Tudi slovenski socialistični listi v Ameriki kaj radi to predbacivajo duhovščini. Zato bo prav na mestu, da ta članek dobesedno ponatisnemo tudi našim čitateljem, da bodo videli, kaj se je v tem oziru v resnici godilo in kako nasprotniki Cerkve neprestano klevetajo o njej in njeni duhovščini.

Iz demokratskega tabora

V demokratskem taboru nastaja vedno večja nervoznost radi Al. Smitha, bivšega newyorškega governorja in predsedniškega kandidata leta 1928. O mešetariji, ki so jo sklenili razni strankini liderji na čičeaški konvenciji letos, smo že povedali svoje mnenje. Vse je šlo po neki iškarjotski morali. Prvotno so mislili, da gre le proti njemu glede njegove veroizpovedi. Toda za kulisami so še vedno zadeve, za katere natanko svet nikoli ne bo zvedel. V kolikor se da dognati, je bil Al. Smith edino pogumen in res iskreno odkritosrčen, ki je napovedal odpravo prohibicije na celih črti.

To zlo, ki se je treslo strahu, da ga bo konec in da bo moralo dati slovo, če pride Smith do vrhovne oblasti, je vzrok, da so obloženi osli obšli in preskakali vse politične ograje, da se je Smithu preprečilo do nominacije. Demokrati in pristaši Smitha na vzhodu to čedalje bolj uvidevajo. Čuje se, da mnogo izmed njih bo v letošnji kampanji popolnoma pasivnih, da s tem pokažejo stranki, da iškarjotske morale raznih puritanskih zagrzencev ne odobrujejo.

KAKO SO OBIRALI HMEJLJ V ZAPADNEM OREGONU

Časi se spreminjajo, spreminja se pa tudi narava in tudi ljudje. Letošnja hmeljeva sezona se je pričela in v dveh tednih je tudi minila. Medtem, ko je druga leta trpela po štiri do pet tednov, je prišlo letos obirat hmelj tako veliko število ljudi, da je bil malone v dveh tednih ves obran. Nič ni čudno, da jih je toliko prišlo, ko je pa vse brez dela, jesti pa le treba, dokler je človek živ. Prejšnja leta se je pri hmelju včasih prav dobro zasluzilo, letos pa ne, pa tudi obirali ga niso prav čisto. Plačali so pa 10c manj za 50 funtov, kakor lansko leto, tako da so plačali za 100 funtov nabranega hmelja le 80c, medtem ko so poprej plačali \$1.00. Ta preklicana depresija se še na hmelju pozna. — Pa naj še kdo voli take voditelje, predsednike in vse skupaj. — Zasluzek pri obiranju hmelja je bil torej manjši kakor druga leta, ko smo mi starejši zasluzili od tri do štiri, pa tudi pet dolarjev na dan, sedaj pa komaj par dolarjev, pa še dobro treba delati, od samega jutra pa do poznega večera, da se kaj zasluzi.

SMRT STAREGA NASELJENCA

Eden najzvestejših in najstarejših naročnikov Amer. Slovence, moj soprog Josip Režek, je zadnji mesec preminul v tukajšnji Calumet in Hecla bolnici. — Pokojni ljubljeni soprog je že dalje časa bolehal. Toda z dobro in skrbno postrežbo sem vseeno upala, da se zopet pozdravi in okrepča. Vsa skrb in vsa nega doma pa ni pomagala. Moral je nazadnje v bolnišnico, odkoder so ga pripeljali domov mrtvega.

VELIKA NESREČA JE ZADELA ROJAKE V UTAH

Dne 8. sept., ravno na Mali Šmaran, petnajst minut po 3. uri popoldne je začelo goret v bližnji naselbini Hyland Boy rudnikov Bingham Canyon. Silen požar je bil to, ki je uničil nekaj nad 100 domov z vso opravno vred. Ker se nahajajo ti rudniki na strmem pobočju hriba, je do njih samo en dohod in še tisti tako strm, da strmino zmagojato samo izredno dobri avtomobili. Zato je bila tudi vsaka pomoč za rešitev povišstva in drugega pri najboljši volji nemogoča. Mnogi izmed nesrečnežev so si rešili le to, kar so mogli s seboj odnesti na rokah, kar je bilo le nekoliko oblačila in še to so

vse prebrali. Vsak dan je list težko pričakoval in ko ga je dobil, ga je prebral od prve do zadnje kolone. — "Brez Amer. Slovence bi ne mogel biti!" Tako se je večkrat izrazil. Seveda sem se tudi jaz strinja la s temi njegovimi mislimi, ker se nama je list tako priljubil, da bi ga prav težko pogrešala, če bi ga na en ali drugi način izgubila.

V dolžnost si štejem, da se ob tej priliki, na tem mestu zahvalim društvu sv. Cirila in Metoda za njihovo skrb ob času pogreba, kakor tudi lepa hvala JSKJ. za točno izplačano posmrtnino. — Koliko je društvo in Jednota vredna, spozna človek šele ob času nesreče, zlasti pa še ob tako žalostnih trenutkih, kakor so zadelo mene. Zato pa priporočam rojakom, naj nikar ne opuste društve in jednote, ampak naj se jih še trdneje oklenejo in ostanejo zvesti člani do zadnjega.

Na pogreb pokojnega je prihitela tudi njegova sestra in njen soprog, Mr. in Mrs. Martin Zlogar iz So. Chicago. Datalje je prišla na pogreb tudi družina John Pechauer iz Milwaukee. Hvala lepa tudi sinovoma Mr. Johna Pechauerja, Josipu in Johnu Pechauer ml. za poslano krasno vence. Bodite zaogotavljeni, da ne bom te vaše ljubavi nikdar pozabila. — Konečno se moram tudi zahvaliti vsem ostalim prijateljem in zancem, ki so na en ali drug način izkazali svoje sočutje ob času žalosti. Človek pač najbolj spozna prave prijatelje ob času nesreče in zlasti še ob takem času.

Poleg mene in enega sina zapuška pokojni tudi več sorodnikov. Eden izmed teh sorodnikov je tudi preč. g. monsignor A. J. Režek iz Houghtona, ki je opravil za pokojnim pogrebne obrede in služil sv. mašo za pokojnjim, za kar se mu še posebej zahvaljujem, kakor tudi drugim č. g. duhovnikom, ki so pomagali. — Upam, da bo Bog pokojnemu milostljiv in da se bomo enkrat srečno sestali tam, kamor želimo vsi priti — nad zvezdami v nebesih.

JUGOSLAVIJA NA ZAPADU AMERIKE

Pueblo, Colo. Prizadetih je 300 oseb, 37 jih je pa v bolnici, ki so se pri reševanju nevarno poškodovali in opekli. Peter Blatnik. Samo tisti, ki nimajo volje do dela, imajo svet in življenje za veliko nadlogo. Nasvet, ki se ne strinja z našimi cilji, je težak za pogoltniti. Ako že moraš kritizirati svojega gospodarja to stori tako, da te ne sliši. Mnogokrat je ena sama važna novica za naročnika več vredna, kakor letoletna naročnina, ki jo plača za list.

KSKJ. Zaradi zadržka v trgovini je bil primoran, da je potovanje na zapadu preložil za nedoločen čas. Ker pa ljudje tudi tukaj na zapadu komaj čakajo, da bi še enkrat videli svojo lepo rojstno domovino vsaj v slikah, in ker Mr. Grdina želi, da tudi Slovenci na zapadu vidijo svojo domovino v slikah, radi tega je to delo poveril Mr. Lovrenc Leskovcu. V listu AM. Slovence in pa v Glasilu KSKJ. ste že videli, kako bo obratoval ta zapadni program s slikami. Torej v Pueblo se bodo slike kazale v soboto, dne 1. oktobra in v nedeljo, dne 2. okt. In sicer v soboto, 1. okt., ob 8. uri zvečer se bo slike kazalo v šolski dvorani (St. Mary's Auditorium). V nedeljo, 2. okt. se bo pa slike kazalo v dvorani dr. sv. Jožefa (St. Joseph Hall) in sicer zopet ob 8. uri zvečer, oz. malo prej.

Vstopnina za odrasle 25c, za otroke do 12. leta 10c. Kazanje slik se vrši pod pokroviteljstvom naše slovenske župnije. S kazanjem teh slik so zvezani velikanski stroški; pomislite daljno potovanje iz Clevelanda na zapad in potem zopet nazaj. Zaradi tega vas prosim, dragi pubebski Slovenci in Hrvatje, vsi pridite! Vsi brez izjeme, kajti te prilike ne bote nikdar več imeli, da bi videli svojo domovino v slikah. Pridite, da vidite, kako Ribničanje lonce in rešeta delajo. Pridite, da vidite višnjegorskega polža, kako je revež priklenjen. Pridite, da vidite krasoto svoje slovenske zemlje, divno Gorenjsko, zeleno Štajersko in prekrasne dolenske vinske gorice. Dalje bote videli Jadransko obal, gorato Bosno in Črno goru in prelepo hrvatsko ravno polje. Še celo mene bote videli, kako domačega sem se počutil med svojimi rojaki domačini tam v prijazni dobrepoljski kotlini, v domačiji mojih staršev, nekdanjih znancev in prijateljev.

Lansko leto sem bil namreč na obisku v domovini ravno isti čas, kakor Mr. Grdina. No, pa kaj vam hočem še praviti, mar pridite pogledat, in sami se prepričajte, kako lepa je naša rojstna domovina čeprav skromna in revna, je pa postrželjiva. Saj je nam dala, kar je imela in zato nam ostane vedno najdražja svetinja. John Germ.

UTRINKI

Samo tisti, ki nimajo volje do dela, imajo svet in življenje za veliko nadlogo. Nasvet, ki se ne strinja z našimi cilji, je težak za pogoltniti. Ako že moraš kritizirati svojega gospodarja to stori tako, da te ne sliši. Mnogokrat je ena sama važna novica za naročnika več vredna, kakor letoletna naročnina, ki jo plača za list.

TARZAN GRE PO ZLATO V OPAR. (35) (Metropolitan Newspaper Service) Napisal: EDGAR RICE BURROUGHS

Jutranjo sonce je razlivalo svoje zlate žarke preko široke afriške džungle, ko se je bil Tarzan zopet prebudil na volikem drevesu. Začutil je glad. Sel je visoko v vrh in se razgledal. Opazil je, da je v neki znani okolici, kamor so segala njegova posestva, last njega, Lorda Johna Clayton Greystoke. Njegov spomin pa vendar le ni bil jasen. Zdelo se mu je, da domače, toda ničesar se ni spominjal od prej.

Zapazil je črnce, ki so nosili vodo in razne stvari za zajutrek. Znani so se mu zdeli, pa se ni mogel spomniti, kje jih je preje videl. Ko so zamorci odšli je ogledal njih ogenj in drugo in ni vedel kje naj bi bil. V Zelodcu se mu je oglašal glad zato je šel na prerijsko, da si ujame zebro, da se navzve svežega mesa. Ni dolgo hodil in razgledaval, ko je zagledal v bližnji okolici čredo zebra.

Plazil se je po vseh štirih proti skupini zebra in se jim bližal v smeri proti vetru, da ga zebra niso zadisale. V roki je imel dolgo sulico in pomikal se je bližje in bližje proti zebrom. Prišel je do grmice, za katero se je ustavil in pripravil, da pride ugoden moment za skok na zebro. Ta moment je kmalu prišel. Mlada zebra se je približala grmu in Tarzan je skočil, zasadil sulico v zebra prsa.

... v istem momentu pa že sam skočil za sulico na zebro. Se prijel za zebra vrat in jo z svojimi lovskimi nožem zabodel pod pleča. Zebra se je zgrudila in kmalu je bilo po njej. Tarzan pa je stopil na svojo žrtev in zagnal svoj orjaški krik, da je odjeknilo vse križem džungle, naznanjajoč, da je ubil svoj plen. Zamorec Basulli, je na Tarzanovem posestvu na pogorišču zaslišal ta krik in si je mislil, da je v bližini kakav velika gorila.

POGLEJTE NA DATUM POLEG VAŠEGA NASLOVA NA LISTU! Ako je poleg vašega imena številka "9-32", je to znamenje, da se je vam iztekla naročnina. Pri pošiljanju naročnine se poslužite spodnjega kupona. Obnovite naročnino čimprej, ker izdajanje lista je v zvezi z velikimi stroški. AMERIKANSKI SLOVENEK, 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill. Priloženo vam pošiljam svoto \$..... za obnoveitev moje naročnine za "Amer. Slovence". Ime _____ Naslov _____ Mesto _____

Zapadna Slovska Zveza

DENVER, COLORADO.

Naslov in imenik glavnih uradnikov.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Anton Kochevar, 1208 Berwind Ave., Pueblo, Colo.
Podpredsednik: Geo. J. Miroslavich, 3724 Williams St., Denver, Colo.
Tajnik: Anthony Jeršin, 4825 Washington St., Denver, Colo.
Blagajnik: Michael P. Horvat, 4417 Penn. St., Denver, Colo.
Vrhovni zdravnik: Dr. J. F. Snedec, Thatcher Bldg., Pueblo, Colo.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: Matt J. Kochevar, 328 Central Block, Pueblo, Colo.
2. nadzornica: Mary Grum, 4949 Washington St., Denver, Colo.
3. nadzornik: Joseph Škrabec, 412 W. New York Av., Canon City, Colo.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: Leo Jurjovec, 1840 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
2. porotnik: Anton Rupar, 408 E. Mesa Ave., Pueblo, Colo.
3. porotnica: Rose Grebenc, 873 E. 72nd St., Cleveland, Ohio.
4. porotnik: Edvard Tomšič, Box 121, Farr, Colo.
5. porotnik: Peter Blatnik, Box 286, Midvale, Utah.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenc", 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Vse denarne nakaznice in vse uradne reči naj se pošiljajo na glavnega tajnika, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem v odrasli oddelci, spremembe zavarovalnice, kakor tudi bolniške nakaznice, naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Z. S. Z. se priporoča vsem Jugoslovanom, kakor tudi članom drugih narodnosti, ki so zmožni angleškega jezika, da se ji priključijo. Kdor želi postati član Zveze, naj se oglasi pri tajniku najbližjega društva Z. S. Z. Za ustanovitve novih društev zadostuje osem oseb. Glede ustanovitve novih društev pošlje glavni tajnik na zahtevo vsa pojasnila in potrebne listine.

SLOVENC! PRISTOPAJTE V ZAPAD. SLOVANSKO ZVEZO!

SLOVAN LODGE NO. 3 Z.S.Z. Pueblo, Colo.

This is the time I have to hit three lodges. All the members of Western Star No. 16 and Lodge Slovan No. 3 who have their children in the Juvenile Dept., are asked to please pay the dues for their children every month. All children belong to one lodge the Pueblo Boosters; as you know, the Pueblo Boosters have no treasure, and they need it. Because if you don't pay your dues, they have no money to send to the W.S.A. Please, heed these words and pay your dues, because you are behind two or three months. Be sure to send your children to the meetings which are held the second Sunday in every month. There will be something going on at every meeting. The Pueblo Boosters are having a dance Sept. 24, on Saturday night at 8:30 o'clock at St. Joseph's Hall. I ask all members of Lodge Slovan to attend the next meeting that will be held on the 9th of October, because we have quite a few important matters to discuss. So be sure to be there. As director of Pueblo Boosters I ask them also to be present at their meeting on October 9, because there will be something on at it.

Joe H. Blatnik, Sec'y.

TO IN ONO

VLAK BREZ CILJA

Tako imenovane "skrivnostne izlete" po suhem je prvi vpelejal pariški dnevnik "Intrasingeant". Letos meseca junija so to novost poskusili na Angleškem in tudi Chicago ni opustilo te novotarije. Nedavno so časopisi oglašali tak "vlak brez cilja", ki je odhajal iz North Western postaje. Vsa postrežba, kakor prigrizek, zabava in celo nekaj srečolov, z vožnjo vred ni stal niti tri dolarje. Na vprašanje kam se pelješ, si dobil odgovor, da ne vedo. Niš spredovnik, niš vlakovodja, tako so rekli, ni vedel kam se peljejo. Pa so poročali, da so bile vozne karte kar hitro razprodane.

PODZEMELJSKA ČUDA V LOGAŠKI OKOLICI

V okolici Logatca je vse polno podzemskih jam, katere precej temeljito raziskuje, in odkriva njih podzemske čare Ivan Dolari, ki je za desinfektorja pri okrajnem načelstvu v Logatcu. Nedavno se je spustil v tako imenovano "Koliško jama" in sicer v globino do 100 metrov, kjer je našel krasne kapnike, lepe in velike dvorane, ki so med seboj zvezane po hodnikih, katerih so nekateri tako zaliti s kapniki, da se je s težavo preril skozi. Dvorane so pa ena lepša od druge. Najznamenitejša je pa najdba ogromnih zob, katere je našel globoko pod zemljo, in sam zob tehtal celih 30 kg, kar je skoro en funt. Poleg velikega zobovja je tudi več kosti neznanih živali, ki so skoro gotovo padle v to jama pred več sto leti.

AVTO S PLSNSKO MASKO

Razvoj avtomobilizma silno napreduje. Ne davno so pričeli s poskusi, kako bi napravili strupene pline, ki uhajajo po posebnih cevi iz motorja, ki nimajo samo neprijetnega vonja, ampak so tudi silno strupeni in zdravju škodljivi. Večkrat se je že bralo, da se je ta in ta zastupil ravno vsled teh plinov. Delj časa se že razni strokovnjaki bavijo z mislijo, da bi te pline prečili skozi posebne filtre, ki bi odstranjevali, oziroma uničevali ta strup. Napravili so tak filter,

Phone Cicero 66

DR. RUDOLPH P. ZALETEL
SLOVENSKI ZDRAVNIK
PHYSICIAN AND SURGEON
4830 West 22nd Street,
CICERO, ILL.

Uradne ure: 10-12 A. M., 2-5 in 6-8 P. M. — Ob nedeljah na sporazumu.

USPEŠEN ŠKOTSKI LETALEC

Slika kaže škotskega letalca J. A. Mollisona neposredno, predno se je nameraval z aeroplanom vrniti preko Atlantika domov, od česar pa so ga pregovorili njegovi prijatelji. Mož je prvi, ki je sam preletel Atlantik v smeri proti zahodu.

ali bolje rečeno masko. Pri prvem poizkusu so dali pod stekleno posodo, v katero so napeljali tako prečiščen plin, miško in kanarčka, ki se pa nista prav nič zmenila za to in sta veselo skakala sem in tja. Prvi poizkus je torej uspel in je upati, da bo v nekaj letih, za vselej izginila smrdljiva avtomobilska nadloga.

ZANIMIV POJAV

V vasi Žabjaku pri Ptujtu ima neka posestnica kokoši, ki je vsako jutro izginila z dvorišča in se šele po dveh ali treh urah vračala nazaj. Ti kokošijski sprehoji v gozd so trajali kake tri tedne. Gospodinja je pač mislila, da najde kokoška v gozdu boljše hrane in se zato za njo ni zmešnila. Kokoši si je pa kmalu napravila primerno gnezdo in znesla vanj osem jajc. Gospodinja pa ni imela pri hiši petelina, pa tudi trije najbližji sosedje ga niso imeli. Za izid valenja je tedaj zavladalo veliko zanimanje. Uspeh je pa bil zadovoljiv, kajti dve jajci sta bili slabi, iz dveh sta prilezli na dan čvrsti piški, iz štirih pa pravi fazančki. Sedaj je pa bilo gospodinjini in sosedom jasno, da je kokoška hodila vsako jutro v bližnji gozd na sprehođe k fazanu. Kar škoda je, da so fazančki radi neprijetne hrane že četrtga dne poginili. Niso namerče prinesli prosa, dočim sta piški prav lepo zrastle in uspevali.

SEBI JE PISAL

V filatelističnih krogih se visoko cenijo francoske poštne znamke z napisom "Congres des Versailles", ki pridejo v promet samo za en dan, ko se vrše volitve predsednika francoske republike. Te znamke dobe na razpolago samo poslanci in senatorji, ki volijo predsednika. Pri zadnjih francoskih volit-

NA PRODAJ ZEMLJA

Prodajam 80 akrov črne zemlje; 50 akrov obdelane; lepa poslopja; 90 milj od Chicage. — Cena \$2800; kot prvi obrok \$500. — Peter Marx, R. No. 2, Francesville, Ind.

POZOR!

Na tisoče Slovencev in Hrvatov se mi je zahvalilo za moja zdravila, katera so razbili z najboljšim uspehom, kakor za lase, reumatizem, rane, in za vse druge kožne in notranje bolezni. Mnogi mi pišejo, da je moj brezplačni penik vreden za bolnega človeka nad \$500. — Zaradi tega je potrebno, da vsakdo takoj piše po moj brezplačni penik za moja REGISTRIRANA in ZARANTIRANA ZDRAVILA.
JAKOB WAHČIČ,
1436 E. 95th St., Cleveland, Ohio

DR. ALLAN J. HRUBY
Specijalist za pljučne in srčno-bolezni
Tel. Rockwell 3364
Stanovanje: 1130 No. Lorcl Ave.
Tel. Austin 2376, Chicago
Urad: 3335 West 26th Street
Uradne ure: 5 do 9 zveč. razen sred ob sredah 9 do 11 dop.; ob sobotah do 4 pop.

vah, ko je bil izvoljen za predsednika Lebrun, so opazili poslanca, ki je v kvesturi z vso naglico pisal razglednice. Napisal jih je 300 in vse na svoj naslov.

Te dni so pa prišle vse te razglednice v izložbo nekoga pariškega trgovca s poštnimi znamkami. Vsaka razglednica stane 5 frankov. V enem pol dnevu je torej zaslužil podjetni poslanec s pisanjem razglednic na svoj naslov 1500 frankov. "Carrefour" meni, da je ta poslanec kot nalašč ustvarjen za finančnega ministra.

SIROM JUGOSLAVIJE

Proti tožarenju

Na zadnjem občnem zboru agrarne zadruge v Črensovcih, v kateri je včlanjenih veliko število kmetov, je bil sprejet sklep, da brez privoljenja vodstva zadruge ne bo smel nikdo izmed članov vložiti tožbe pri sodnji. Agrarna zadruga je najvažnejša gospodarsko-socialna ustanova v Slovenski Krajini.

Oče aretirai sina

Iz Maribora poročajo, da je neki oče nedavno prigral na policijsko stražnico svojega lastnega sina, katerega je zatezil, da si je nepoštenim potom prisvojil manjšo svoto denarja. — Rekel je, naj ga sami kaznujejo. — Morda bo to sinka izučilo.

Najzanimivejše vesti so Amer. Slovencu: čitajte ga!

ITALIAN LINE

"ITALIA" - "COSUMICH"

433 N. Michigan Ave., Chicago
Telephone: Randolph 9257

Direktni prevoz do TRSTA in DUBROVNIKA

Prihodnje plovbe:

17. SEPTEMBRA	AUGUSTUS
24. SEPTEMBRA	SATURNIA
1. OKTOBRA	ROMA
8. OKTOBRA	REX
12. OKTOBRA	VULCANIA
15. OKTOBRA	Conte GRANDE

Znižane cene v eno smer ali za povratno vožjo.

Sijajne pogodnosti — Izvrstna kuhinja

Vprašajte lokalne agente ali pa družbo

Res. Tel.: Cicero 610

DR. FRANK PAULICH
ZOBOZDRAVNIK
2125 So. 52nd Avenue,
CICERO, ILL.
Office Tel.: Cicero 610
Downtown Office:
55 E. Washington Street
Phone Dearborn 1667
1819 Pittsfield Bldg.

Zanimiva najdba KDO JE LEN SMALL?

Nova šola v Škofiji Loki je dograjena. Delavci še čistijo in urejujejo prostor pred šolo, ki bo prav lep. Pri tem planiranju so našli v zemlji na stare glinaste cevi, ki so nekaj brzko- ne služile za vodovod. Da so cevi stare, se spozna iz tega, ker so bile delane z roko.

Strela

Med bliskom in gromom je udarila strela na Bregu pri Sotražici v hišo št. 8 vrgla raz strehe nekaj opeke in poskočila po žici čez cesto na sosednjo hišo, št. 12 in sicer v žlebov- je ob zidu navzdol. Od tam je preskočila na železno vez, ki je vzdana za hišo in potem v železno ograjo na hodniku, kjer je omamila staro Šuštarjevo mater, katero so pa kmalu spravili k zavesti.

Nesreča s srpom

Ko so v Jablancah želi pri posestniku Grahorniku, je posestnikova pastorka v šali zamahnila s srpom proti Grahorniku. Ostrina je šla skozi obleko v živo in zadela celo želodec. V bolnici so ranjena takoj operirali.

Tudi letos

Kakor poročajo iz Maribora, se je tudi letos veliko otrok podalo med šolskimi počitnicami, iz mest na kmete. Okrog 240 kmetskih gospodarjev je sprejelo po enega ali več otrok, na popolno brezplačno oskrbo. — Vidi se, da naš slovenski kmet, čeprav sam reven, še vedno rad pomaga revežem.

Poceni in udobno

bodo potovali v stari kraj oni naši potniki, ki se pridružijo enemu od naslednjih skupnih potovanj:

Preko Havre 4. oktobra
na največjem francoskem parniku
CHAMPLAIN

III. razred do Havre samo \$69.50
Železnica do Ljubljane \$14.73
Returkarta do Ljubljane \$159.00
Davke dodatno.

Preko Trsta 29. oktobra
na moderni motorni ladiji
SATURNIA

Udobne kabine z 2, 3 in 4 posteljami
za vse potnike III. razreda.
Najugodnejša prilika za potnike z številnimi družinami in obilno prtjago ali avtomobiliste. —

Za vsa pojasnila o teh in drugih potovanjih se obrnite na:

Leo Zakrajšek
General Travel Service
1359 Second Avenue,
NEW YORK, N. Y.

NE POZABITE, da mi pošiljamo denar v stari kraj hitro in zanesljivo, po pošti in brzojavno, v dinarjih, lirah, dolarjih itd.

Na prodaj

farma 40 akrov z malo hišo; potok preko farme. \$1700. V gotovini \$600, ostalo na lahke obroke. Allen Farm Sales Co., Lawrence, Mich.

ČISTO MLEKO ZA VAŠE ZDRAVJE, ZA VAŠE OTOKE IN ZA CELO DRUŽINO,
— iz —
Wencel's Dairy Products
2380-82 Blue Island Avenue, Chicago, Illinois
Telefon Roosevelt 3673
Na razpolago vam za vaše zdravje v svežih novih modernih svetlih mlekarških prostorih.

ČEMU
bi se mučili doma s perilom, ko vam operemo mi po nizki ceni. Mi pridemo po vaše perilo na dom in ga vam zopet pripeljemo na dom pokličite nas na telefon!
PARK VIEW WET WASH LAUNDRY CO.
FRAN GRILL, predsednik
1729 W. 21st Street, Chicago, Ill.
Tel. Canal 7172-7173

Dopisi lokalnih društev

IZ URADA DR. SLOVAN ŠT. 3 Z.S.Z. Pueblo, Colo.

Člani in članice dr. Slovan se uljudno opozarjajo in obnem prosijo, da se udeležijo prihodnje seje, ki se bo vršila v nedeljo, dne 9. oktobra ob 8:30 dopoldne. Imamo veliko važnih stvari za razmotrjavati, zato pridite vsi in nikar ne pozabite. Druga stvar, na katero sem priložil, da opozorim oba društva št. 3 in št. 16, da tisti, ki imate otroke pri mladinskem oddelku, da njih asessment redno plačujete vsaki mesec. Znano vam je, da smo mladinski oddelci obih društev združili skupaj in jaz kot njihov zastopnik nikakor ne morem redno poslati asessmenta za nje, če ga vi ne plačate in sem tako prisiljen, da jih suspendiram. Naj se tedaj v tem času primeri kaka nesreča, pa boste hoteli vedeti, zakaj sem jih suspendiral. Zanimajte se za to stvar malo bolj. Velikokrat serg že slišal od starih ljudi, da lakote in kolerere, ozir. bolezni, se je za bati. Lakota je že tu in prav nič nemoogočega ni, da za njo ne pritisne še kaka bolezen. Zato bi vas pa opomnil, da bi bili za vsak slučaj pripravljene, ker nihče ne ve, kdaj ga zadene nesreča. Pripravljene pa bomo na to, če bomo društvene prispevke redno plačevali, posebno pri mladinskem oddelku. Dalje vas tudi opozorim, da jih pošljete na seje, ki se vrše vsako drugo nedeljo ob 1:30 popoldne. Naznanjam tudi, da bodo Pueblo Boosters priredili plesno veselico v soboto, 24. sept., ob 8:30 zvečer. Priskočimo jim na pomoč vsi, da jim omogočimo zimsko zabavo. Na veselici bo za vse dovolj zabave in bo z vsem dobro preskrbljeno. Igrala bo dobro znana godba, Pueblo Boosters, ki je ena najboljših godb na zapadu. V dokaz za to, da jih je tudi najela demokratska stranka, da so igrali za njihov ples. To je bilo dne 8. sept., ko je imela demokratska stranka "primary election" in je večina volila demokratske kandidate. Vsi so tudi z veseljem poslušali lepo igranje Pueblo Boosters orkestre. — Ne pozabite drago članstvo zgoraj omenjenih reči, katere sem zapisal v vaše dobro. Joe Blatnik, tajnik.

IZ URADA PUEBLO BOOSTERS ŠT. 3 Z.S.Z. Pueblo, Colo.

Naznanja se, da bo imelo dr. Pueblo Boosters prvi jesenski ples v soboto, 24. sept., in sicer

v prid društvene blagajne. Zato ste prošeni, da se udeležite vsi v velikem številu. Posebno ste prošeni vsi člani mladinskega društva; starše pa prosimo, da tudi pridejo z njimi. Res je, da so slabe delavske razmere, kakor še nikdar, vendar pokazimo zanimanje za društvo in tako pripomoremo do uspeha. To bo jako lep zgled naši mladini, kateri na ta način pokazemo, da se za njo zanimamo in jo s tem pridobimo, da bodo imeli veselje do društva in društvenega delovanja. Zato vas torej vabimo, da se te veselice udeležite v velikem številu, zlasti vi, zavedno članstvo. E-nako vabimo pa tudi rojake iz okoliških nasebin, kakor iz Canon City, Colorado Springs, Valsenburg in od drugod, da nas obiščejo in pridejo na veselico, če jim je le mogoče. — Vstopnina bo 25c in 15c. Igrala bo godba Pueblo Boosters orkestre, ki so eni najboljših igralcev, da mora človek biti veselo, ko jih samo sliši. V tej godbi igrajo Rajmund Kogovšek, Frank Bregar, Viktor Uršič in Gen. Perko. — Pridite torej, da se bomo ob obilni udeležbi veselili. — Pozdrav vsem članom mladinskega in odraslega oddelka, listu pa veliko naročnikov. Rose Lesar.

"Z.S.Z. nudi zavarovalnino za celo vašo družino!"

PUEBLO BOOSTERS Pueblo, Colo.

Howdy, folks? This is the news coming over station P.B. or Pueblo Boosters. On Sept. 24 we are giving a hard time dance at St. Joseph Hall. The admission is: men 25c and extra ladies 15c. Children will also pay 15c. Every one come because you will have plenty of fun and a very good time. I know you will get your money's worth. Our Orchestra will play under the name of "Kid Red Lewis", organized of, Raymond Kogovšek, playing the saxophone, Frank Bregar and Victor Ursic playing the accordion, Genevieve Perko playing the piano. This is all that I have to say on this subject, on the dance. But I hope we will have a crowd at this dance on Sept. 24, 1932.

The death of Mrs. Frances Dremel was grieved by all friends. She passed away Wednesday evening and was buried Saturday morning from St. Mary's Church. The rosary was prayed every evening at 7 o'clock for one week. She suffered very much, but now she is in piece and in a better place. — Yours truly, John Lesar.

"Each member bring in at least one new member",

Kmečki punt

AVGUST ŠENOVA:

Poslovenil Joža Glonar,

Drugi dan je mirno napočil in mirno minil; čudno je bilo samo, da so velika grajska vrata ostala zaprta in da se je videlo, kako hodi gospa Uršula po obzidju. Že se je začelo mračiti in mesec je stal nad Savo. Tedaj so se spuštala cela mravljišča po belih poteh — toda bili so ljudje, ki so hiteli na Susjed. Truma za trumo na konjih in peš, so naglo in tiho brzeli po cestah. S štirimi konjeniki je prihital tudi gospod Stjepko, ki pa je ravno tako naglo zopet odšel.

Sredi dvorišča je gorel velik ogenj; nad njim so na verigah viseli kotli, dalje v stran so stali trije sodi. Krvavi žar plamena in blede svetlobe meseca se je svetlikala in dolgih železnih topovih, ki so bili razvrščeni po obzidju, na sivih strelah stolpov, na pomosni zastavi, ki je v nočnem zraku plapolala nad gradom in na pisani množici več sto kmetov, ki so po dvorišču stali, sedeli in ležali. Sama gospa Uršula hodi med njimi in jim deli jed in pijačo. Hlapci nosijo iz gradu cele zvežnje pušk, helebard in kopij, ki jih Puhakovič in Sabov delita med kmete. Gušič teka sem ter tje; zdaj šteje pred hlevom osedlane konje, zdaj zopet razdeljuje oborožene kmete po četah. Toda vkljub vsemu vrvežu je vse precej tiho; čuje se samo kakor šum daljnega morja. Proti jutru so se odprla vrata in po bregu se je spuščala četa za četo. Prvo, ki je šla sto konjenikov, petdeset strelcev in dve sto kopljanikov peš, je na konju vodil gospod Ambrož. Četa se je skrila v gorski klanec. Malo za njim je povedel gospod Kerečenj petdeset oborožencev nizdol po zapadni strani brega; poskrili so se po grmovju. Vsi so zatakneli v zemljo železne vile in na njih naslonili težke dvocevke, obrnjene proti cesti na severu. Okoli poveljnika se je sukalo mož, ki je pregledal vsako puško, Ilija Gregorič. Solnce je vzšlo. Pri oknu je nemirno oprezovala gospa Uršula. Naenkrat je zaploskala in zaklicala zetu Konjskemu:

"Hvala Bogu, tudi oni gredo!"
Res se pomika od samoborske strani proti Savi močna oborožena četa. Pred njo jahata Tomo Milčič in debeli župnik od Sv. Nedelje. Ob boku mu visi sablja, za pasom mu tičita dva samokresa, v roki drži palico in na nji moder robec. Četa se prepele preko vode z brodom na drugo stran, kjer jo čaka gospod Konjski. Tudi ta četa se je brzo skrila v klanec. Potem je potihnilo vse in dan je mirno minil; samo polpoldne je v diru in ves poten prijezdil gizdalin Andrej Horvat in krenil naravnost k gospe Uršuli.

Prišel je večer. Okiška gora in kranjski vrhovi so potemneli, nad gorskimi grebeni je zarelala večerna zarja, ki se je izgubljala v zolto luč, prelivajočo se v nebesno modrino. Preko vrbja po dolini se je raztegnila tanka megla, skozi katero se je včasih zablesnila savska struga in pokrajina, ki se dalje na Posavju gubila v sivem, nerazločnem polumraku. Mirno je plapolala zastava Heningovih nad Susjedom, na stolpih in obzidju pa se je zdaj pa zdaj proti bledemu večernemu nebu pokazala postava stražarja. Gospa Uršula je stala pri oknu svoje sobe in z dlanmi podpirala svoje blede lice. Niti žilica se ji ni genila na obrazu. Bila je kakor mrtva, toda njene blede oči so žarele kakor žerjavica in nepremično bulile v zvonik vasi Stenjeva, ki se je kakor črn steber dvigal iz sivga polumraka. Glej! V stolpu je zažarela luč. V tem trenutku je gospa planila po koncu kakor zver, ki jo zadene korglja. Lice ji je zardelo in zaklicala je, da je daleč odmevalo:

"Kvišku! Tukaj so!"

Na gradu je počil top, da je odmevalo po vseh bregovih. Dva trenutka kasneje je bil gospod Konjski s petdesetimi konjeniki že spodaj v vasi. Mesec je razsvetlil polovico neba. Od Zagreba sem se je čul nerazločen šum. To je ban, to je banova vojska. Težko sopeč je Uršula pozorno poslušala skozi okno, nato pa se je obrnila k sliki in razjarjeno zaklicala: "Ali čuješ, Dora Arlandova? Prihajajo, da bi nam vzeli grad, čuješ? Ne pusti! Ne pusti! Pomagaj!"

Konjski se je s svojimi oboroženci skriral za živo mejo. Začel se je peket. V vas sta prihajala dva banova huzarja, s sabljo v desnici, s samokresom v levi. Sredi vasi sta se ustavila in se začela ozirati. Izza žive meje počil strel, eden huzar pade mrtev s konja, drugi se obrne in pobegne. Črez nekaj časa se vrne konjenik z belo zastavo in trobentačem. Vse je mirno. Oba gręsta na breg pred grajska vrata. Trobentač zatrobi. Nad vratmi se na oprsju pokaže gospa Uršula.

"Kdo sta? Kaj bi rada?" vpraša gospa. "Valjavec, 379 str. Vežan" reče iz Miketinca, "reče mož z zastavo, pošilja pa me gospod ban, ki vam zapoveduje, da mu, plemenita gospa, izročite ta grad, ki ste ga po razbojniško zavzeli in vse premoženje in orožje, sicer Vas zadene kazen za prevaro. Če ga ne izročite, ga bo ban vzel s sabljo in s kopjem, s puško in topom, na podlagi oblasti, ki mu je dana od kralja."

"Plemeniti gospod iz Meketinca," odvrne Uršula, "povejte no svojemu banu, naj si pride po grad. Na dobro večerjo vabim njega in njegovo oblast!"

Poslanec se obrne. Mine četrta ure. Naenkrat zatrobijo trobente in zaropotajo bobni. Banova vojska se bliža vasi. V mesečini se že od daleč svetijo dolge vrste kopij in pušk in od vseh strani se slišijo kratka povelja četovodij. Vojska zasede ravnino med grajskim bregom in Savo. Med tem plane v vas četa huzarjev, toda trči na Konjskega in njegovo četo. Sablje zaženketajo, samokresi pokajo, čujejo se kriki. Konjski se umakne na cesto proti gradu. Takoj pritisnejo trije praporci huzarjev pod Gašo Alapičem in četa bakaških prostovoljcev na konjih ter zasedejo cesto na severu in vhod v klanec pri mlinih. Ivaniški topničarji postavijo štiri topove pri mlinih na gričku proti gradu. Štiri čete pešcev in dve četi nemških mušketirjev se razpostavijo pod bregom nasproti grajskemu vhodu proti zapadnemu obronku grajskega brega pa pohiti z brzimi koraki četa Uskokov. Za pešci se je s čelado na glavi postavil na konju mračni ban Peter, ob njega pa Ivan Alapič z bansko zastavo. Ban mahne s sabljo, Alapič vzdigne zastavo in zapove:

"Streljaj!"

Oglasi se top, za njim drugi, tretji, četrti, blisk sledi blisku, tresk tresku, gora odmeva, beli dim se vleče med hrastovim vejevjem in leže v črno žrelo klanca. Kroglja za kroglo treska v grajsko obzidje, da se drobi kamenje kakor toča. Zopet zamahne ban s sabljo in zapove:

"Dve četi pešcev naprej. Napad! Na grajska vrata! Mušketirji na levo!"

(Dalje prih.)

Katoliških Slovinci oglašajte svoje prireditve v "Amerikanskem Slovencu"!

SOLNČENJE ALI ZRAČENJE

Mi kopalci mislimo, da sta pri kopanju najbolj potrebna solnčenje in kopanje; v resnici pa je prav tako potrebno in še mnogo bolj koristno zračenje. Na lahko oblečen kopalce koristi z zračenjem, ki go izmenjava s kopanjem, lahko svojemu telesu več, kakor s solnčenjem. Telo se pri tem utrdi in mnogo manj utruje. Kadar pride človek iz vode, pa naj vedno pazi, da se vedno hitro usuši in takrat mirno ne stoji na vetru. Osuši se še najlažje človek z gibanjem ali pa naj se otare z brisačo. Potenje in parjenje na vročem solncu pa ni več podobno zračenju.

O TEM IN ONEM

ČUDNE POSLEDICE EKSPLOZIJ

Francoski listi so nedavno poročali iz Marseille sledeči dogodek, ki se je pripetil nekemu zidarskemu mojstru iz Perpignana. Mož je v svojem tovornem avtomobilu iz Mont Pellierja vozil v Marseille dinamit. Naenkrat je neke na samem eksploziral dinamit na vozu. Ko so prihiteli ljudje, so našli raztrgane kosce avtomobila in njegove goreče ostanke. Ugotovili so, da je tovorni avto last M. Cavalleja, zidarskega mojstra iz Perpignana, da pa o gospodarju ni sledu. Niti ene človeške koščice niso mogli najti med razvalinami. To je bila velika uganka. Policija je neutrudno preiskovala slučaj, ker je sumila, da se je nad zidarskim mojstrom izvršil zločin.

Čez osem dni pa je priplula iz Afrike v Marseille ladja in iz nje se je izkrcal pogrešani zidarski mojster, živ in zdrav, ter se takoj zgledal na policiji. Tu je povedal sledečo zgodbo:

Tisti dan, ko se je zgodila nesreča, je previdno in počasi vozil dinamit proti Marsellu. Ko je bil že blizu mesta, je opazil, da je iz motorja švignil plamen. Vedel je, kaj to pomeni. Komaj je imel še časa, da je ustavil avto, skočil z njega in zbežal. Komaj je bil kakih 50 metrov stran, je strahovito eksploziral. Dinamit je raztrgal njegov voz. Kosci so leteli mimo njega, vendar se mu ni primerilo nič hujšega. Zaradi silnega strahu in razburjenja pa so mu živci tako odpovedali, da je kakor nor tekkel po polju. Od časa, tako se mu zdi, je izgubljal vsako zavest. Slednjic se ne spominja ničesar več. Ko se je zopet zavedel, je v svoje veliko presenečenje ugotovil, da se vozi na parniku, ki pravkar vozi v alžirsko luko. Njegovi sopotniki so mu povedali, da so ga našli ležati onesvečenega v marsellski luki tik ob parniku, ki je pravkar hotel odpluti proti Afriki. Ker so vsi mislili, da je tudi on namenjen s tem parnikom in da mu je tik pred vstopom na parnik postalo slabo, so ga vzele na parnik. V Afriki je moral francoski zidarski mojster počakati na drugo ladjo, da se je vrnil v Marseille. Kljub temu, da takole romanje po svetu tja v en dan ni bogve kaj, pravi vendarle mojster Cavalle, da mu je takale neprosto voljna vožnja v Afriko vsaj stokrat ljubša, kakor pa tudi neprosto voljno potovanje na oni svet, ki mu je pretilo, ko je eksploziral njegov dinamit.

PES REŠITELJ

Iz Firenze poročajo o nenavadnem dogodku, ki se je primeril v San Miniato, znani božji poti v bližini Ferenze. V ranih jutranjih urah je šel 73-letni škof Nezzosi čez popolnoma prazen trg v cerkev. Nenadoma ga je napadla slabost in se je zgrudil. Nekaj pes, ki je najbrž že večkrat srečal škofa na tej poti, je tekel v cerkev in začel lajati ter je navzlic temu, da so ga skušali spoditi iz cerkve, tako zavijal, da se mu je približal duhovnik. Pes je popadel duhovnika za plašč in ga vlekkel na trg, kjer je ležal škof v nezavesti. Z umetnim dihanjem se je posrečilo obuditi škofa zopet k življenju. Če bi ne bilo psa, bi bil cerkveni dostojanstvenik gotovo umrl na trgu brez človeške pomoči.

TEŽKA SPOMENICA ZA MIR

Liga za mir med narodi je ob priliki bližajoče se mednarodne konference za razorožitev zbrala po Angliji nad dva milijona podpisov za razorožitev in mir. Spomenica, oziroma podpis so se shranili v 9 zabojih, ki jih je v Londonu na postaji Victoria blagoslovil angličanski kanonik westminstrskega kapitla dr. De Arner. Zaboji so namenjeni v Ženevo, kjer jih bodo odprli in izročili funkcionarjem Društva narodov. Na zabojih je napis Pax. V Ženevo pa je namenjeno še mnogo drugih zabojev, ki bodo vsebovali spomenice za razorožitev in mir, nabrane v najrazličnejših državah sveta.

HUDA KONKURENCA PLATNU

Umetna svila je kakor poročajo strokovne statistike že zelo izrinila platno z njegove pozicije ki se je zdela pred nekaj leti večna. Pred vojno se je porabilo samo v Evropi letno 425 ton lanu, danes se je ta poraba skrčila na 190.000 ton. Najdelj se bo platno obdržalo pač za žepne robce!

Z zlatom obložen osel pravijo, da prepleza vse ograje.

Vino in žganje pravi pregovor je potopilo več ljudi, kakor voda.

VAŽNO NAZNANILO!

Kazanje filmskih slik iz Jugoslavije na zapadu.

Kakor že poročano v tem listu in Glasilu KSKJ., bom podpisani obiskal nekatere slovenske naselbine na zapadu, v katerih bom kazal filmske slike iz Jugoslavije po sledečem redu in programu: Omaha, Nebr., 17. in 18. septembra.

Rock Springs, Wyo., 23. in 24. in 25. septembra.

Leadville, Colo., 27. in 28. septembra.

Salida, Colo., 29. sept. Canon City, Colo., 30. sept. Denver, Colo., 1., 2. in 3. oktobra.

Colorado Springs, Colo., 4. oktobra.

Pueblo, Colo., 5. in 6. okt. Kansas City, Kans., 8., 9. in 10. oktobra.

St. Louis, Mo., 13. in 14. oktobra.

Tega programa se bom točno držal. Ob prostem času, kolikor ga bo na razpolago, bom obiskal v vsaki naselbini naročnike Amer. Slovence kot njegov potovalni zastopnik. Na svidenje omenjene dni! Lawrence Leskovec.

SLOVARJI

IN DRUGE UČNE JEZIKOVNE KNJIGE.

SLOVENSKA SLOVNICA, Dr. A. Breznik, 240 str., vez. \$1.00	
ČEŠKO-SLOVENSKI SLOVAR, sestavil Dr. Fr. Bradač, 315 str. Vežan, stane	\$2.00
ANGLEŠKO-SLOVENSKA ČITANKA, Dr. F. J. Kern, 213 str. trdo vezana	\$2.00
SLOVENSKI PRAVOPIS, Dr. A. Breznik, broš.	.65
LATINSKO-SLOVENSKI SLOVAR, sestavil Dr. Fr. Bradač, 500 str. Vežan	\$2.50
SLOVAR TUJK, sestavil Dr. Fr. Bradač, 174 str. Vežan	\$1.50
SLOVENSKO-NEMŠKI SLOVAR, ses. Dr. Fr. Bradač, 626 str. Vežan	\$2.50
SLOVENSKO-FRANCOSKI SLOVAR, sestavil Dr. J. Kotnik, 382 str. Vežan	\$2.25
FRANCOSKO-SLOVENSKI SLOVAR, sestavil Dr. J. Pretinar, 555 str. Vežan	\$2.50
GRŠKO-SLOVENSKI SLOVAR, Anton Dokler, 848 strani, vez.	\$5.00
ITALIJANSKO-SLOVENSKI SLOVAR, sestavil Dr. J. Valjavec, 379 str. Vežan	\$2.25
SLOVENSKO-ITALIJANSKI SLOVAR, sestavil Dr. J. Valjavec, 404 str. Vežan	\$2.25
SLOVENSKO-SRBOHRVATSKI SLOVAR, sestavi Dr. Albin Vilhar, 269 str. Vežan	\$2.00
SRBOHRVATSKI-SLOVENSKI SLOVAR, Dr. Albin Vilhar, 328 str. Vežan	\$2.00
ROČNI SLOV.-ANGLEŠKI in ANGL. SLOV. SLOVAR, 95c	
UČBENIK ANGLEŠKEGA JEZIKA, Ses. J. Mulaček, 295 str. Broš.	\$1.25
UČBENIK RUSKEGA JEZIKA, Prof. J. Orožen	\$1.50
ESPERANTSKO-SLOVENSKI SLOVAR, Esperantski klub, 192 str. Vežan	\$2.00
SESTAVA ČLOVEŠKEGA JEZIKA, Eng. Rakovec, 104 str. Broš.	\$1.50
WEBSTER'S ENGLISH DICTIONARY, 758 str. Vežan	\$1.15
POPULAR WEBSTER'S DICTIONARY, 380 str. Vežan	.50

Vsi gori navedeni slovarji se dobijo v Knjigarni Am. Slovence. Naročilom je priložiti potrebni znesek, bodisi v gotovini, Money Order, bančnem draftu ali v znakah. Knjige razpošiljamo poštne prosto. Vsa naročila pošljite na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 W. 22nd STREET CHICAGO, ILL.

9 knjig za \$3.29

DA DAMO PRILIKO

našim dragim naročnikom, da pridejo po ceni do lepih in zanimivih knjig tudi v teh slabih časih, razpisujemo od danes pa dokler zaloga spodaj navedenih knjig ne poide in ne za dalj kakor SAMO DO 15. OKTOBRA 1932. v razprodajo naslednje knjige:

- "GORENJSKA", krasna knjiga, ki bi jo vsaj vsak Gorenjec moral imeti in stane \$2.00
- "DOLENJSKA", druga krasna knjiga, o kateri smo prejeli mnogo pohvale, stane \$1.50
- "MESTA DRAVSKE BANOVINE", opisuje Celje in lepi zeleni Štajer, stane \$1.40
- "SPOMINSKA KNJIGA AMER. SLOVENC", knjiga ki bi jo moral imeti vsak ameriški Slovenec, radi zgodovine slov. pionirjev \$1.75
- "ENA BOŽJIH CVETK", interesanten roman, ki zanima vsakogar in stane \$1.00
- "OB SREBRNEM STUDENCU", drug zanimiv roman izpod peresa Dr. Jakliča, stane \$1.50
- "OČE BUDI VOLJA TVOJA", zanimiva povest iz Istre, stane \$1.50
- "ZA DOMAČIM OGNJIŠČEM", vzgojna knjiga, priporočljiva za vse stanove, stane \$1.25
- "OD SRCA DO SRCA", zanimiva razprava za ameriške Slovence. Stane \$1.20

SKUPAJ TE KNJIGE STANEJO \$7.10

TEKOM TE RAZPRODAJE DOBITE VSE TE KNJIGE ZA SAMO

\$3.29

Poslužite se te redke prilike, predno bo razprodaja zaključena in dokler zaloga ne poide.

ENAKE PRILIKE NA KNJIŽNEM TRGU NI VSAK DAN.

Naročilom je priložiti potrebni znesek v poštne ali Ekspresnem Money Order ter poslati na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

TISKARNA

AMERIKANSKI SLOVENEK

izvršuje vsa tiskarska dela točno in po najzmernejših cenah. Mnogi so se o tem prepričali in so naši stalni odjemalci.

Društva — Trgovci — Posamezniki

dobijo v naši tiskarni vedno solidno in točno postrežbo. Priporočamo, da predno oddate naročilo drugam, da pišete nam po cene. Izvršujemo prestave na angleško in obratno. Za nas ni nobeno naročilo preveliko, nobeno premaio.

Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.